

Varje dag klockan nio fylls bordet av tyger, knappar och trådar. Klockan tre plockas allt bort och det blir matplats igen.

– Äntligen gör vi vad vi vill

De har gjort barnprogram, textilkonst, webbdesign och en kudde som gått på export till USA. Tittut är en idé som slog rot hos May-Anita Brevik och Maria Wiklund för femton år sedan. Men det var först när de blev medelålders som de vågade förverkliga sina drömmar.

Av Jonas Hällén Foto: Ester Sorri

♦ **May-Anita** jobbade inom vården, städade på finlandsfärjor, mönstrade på som mässjanta och gick på storkustfart mellan Piteå, Rotterdam och södra England.

Maria gick på folkhögskola, jobbade på posten och skötte rouletten på krogen.

De visste att de ville jobba med egen design, men de visste inte hur det skulle gå till eller var och med vem de skulle göra det.

Det var ett dödsfall som till slut förde dem samman.

Den 1 februari 2002 fick May-Anita sonen **Magnus**. Natten till den 1 mars dog han i hennes famn. Ur sorgen växte ett starkt kamratskap – och Tittut.

Nu jobbar May-Anita och Maria med en barnbok, kortfilmer, tillverkning av webbsidor och produktdesign.

De har gjort en serie rektangulära kuddar med lekfulla mönster, som har blivit omskrivna i media och sålts på flera platser i landet. Det senaste projektet är en uppladdningsbar lampa i silikon.

Tittut håller till i en ljus takvåning i centrala Västerås. På väggarna hänger vepor och målningar. I ett fönster dinglar en ny idé, en ilsket orange tygmobil.

Bakom en stor skorstenstock står ett långt, ljust köksbord. Varje dag klockan nio fylls bordet med tyger, knappar och trådar. Klockan tre plockas allt bort. Då blir bordet åter matplats för May-Anita och hennes familj.

– Vi kör lågbudget hela vägen, säger hon.

– Tjänar strax över existensminimum, fyller Maria i.

– Men vi gör det vi vill göra – äntligen! tillägger de.

Första gången de började prata om att göra något tillsammans var i början av 1990-talet. May-Anita serverade plankstekar och inbakad Calzone på en restaurang i centrala Västerås. Maria stod i baren och langade stora stark och karaffer med husets röda.

På kvällarna, när de sista gästerna gått och kassan var räknad, brukade de ta en kopp kaffe, bolla idéer och leka med tanken att de skulle starta något tillsammans.

May-Anita sydde sina kläder själv. Det har hon gjort sedan hon var tretton. Mamma **Astrid** jobbade som sömmerska i Norge. I mitten av sextioalet lämnade hon hemlandet och maken **Åsmund** - som var sjöman - och flyttade till Västerås, sökte jobb på Asea och

När hon träffade May-Anita på restaurangen i början av 1990-talet hade hon studerat vävning och sömnad på en folkhögskola på Gotland och försörjt sig som affärsbiträde och croupier, först i Visby sedan i Västerås. Hela tiden längtade hon efter att göra något eget. Men att ta det där sista steget och sätta igång var svårare än vad hon trodde:

– Jag har alltid kämpat mot mitt dåliga självförtroende, säger Maria. Ofta tänker jag ”lika bra att hoppa över, så slipper man kritiken”. Eller så skjuter jag upp beslut, säger ”jag tar det senare, när jag har mer tid”.

De följande tio åren var det tre söner, föräldraledigheter, studier på KomVux, extrajobb

”Ur sorgen föddes deras vänskap och ett företag”

hamnade på en avdelning där man lindade koppartråd på ackord.

May-Anita gick vårdgymnasiet och utbildade sig till mentalskötare. Efter tio år inom vården gick hon till sjöss. Jobbet på restaurangen fick hon efter ett tips från sin syster.

Maria växte upp med pappa **Jan**, dataingenjör, och mamma **Ulla**, som jobbade som förskollärare och behandlingsassistent.

Föräldrarna skilde sig när Maria var tonåring. Hon färgade håret, skaffade sig en sliten, vit läderjacka och började umgås med Västerås punkare. På fritiden sydde hon kläder och byggde dockskåpsstora miniatyrmöbler.

på posten och renoveringen av ett hus som tog det mesta av hennes tid.

Under tiden slutade May-Anita på restaurangen, kom in på en treårig konstutbildning i Västerås, födde en son och studerade vidare på en ettårig form- och designutbildning vid högskolan i Kalmar.

När hon förlorade Magnus var Maria en av dem som tröstade. De träffades flera gånger i veckan, fikade, lagade mat tillsammans och pratade.

– Magnus död fick mig att inse hur kort livet kan vara och hur plötsligt det kan ta slut, säger May-Anita. Det gäller att leva här och nu, inte sen eller då.

Först behövde hon tid att sörja.

Sedan att skapa ett nytt liv. Dottern **Siri** föddes i juni 2003. Året därpå var det dags för Tittut.

I dag träffas May-Anita och Maria nästan varje morgon, tar en kopp kaffe vid May-Anitas ljusa matbord och diskuterar nya projekt, klipper, och syr.

– Det är högtidsstunden på dagen, när man klarat av morgonbestyren, lämningarna och kan ägna några timmar åt sin egen grej, säger Maria.

Tittut har inneburit mycket obetalt slit, men den knappa ekonomin är också en källa till improvisation, som kan leda till framgångar:

– Tittut-kudden kom till efter att vi hade försökt göra ett tråg av tyg, berättar May-Anita. Det misslyckades. Men vi ville inte slänga så mycket fint linne, så vi bestämde oss för att göra något annat.

Det handlar mycket om att kombinera olika material och olika tekniker, leka fram idéerna – och ta chansen när den kommer. Så var det till exempel när ”Klura Flura” blev till:

En kamrat till May-Anita berättade att Sveriges Television behövde ”fillers”, korta snuttar mellan programmen.

– Våra egna barn älskar gåtor. Så vi hittade på bildgator om sån't som vi och barn gillar: en grävmaskin, en tiger, en rymdraket eller en haj, berättar Maria.

Gåtorna skapade de med en blandning av hantverk och digital teknik. Först ritade de figurernas delar på kartong. Sedan skar de ut delarna och lade dem i lager på en bakgrund.

Varje lager lästes in i en dator. Där sattes bilderna ihop till 30- 60 sekunder långa filmsekvenser.

En kamrat (**Kent Westerberg**,

vänd

– Jag har alltid kämpat mot mitt dåliga självförtroende, säger Maria. Nu har det blivit bättre.

En dag sa May-Anitas man plötsligt: "Tittut". Ett perfekt namn tyckte de.

forts

➤ Maria Wiklund

Ålder: 42. **Familj:** Sambo **Vlatko**, barnen **Daniel** 13 år, **Simon** 12 år och **Jonatan** 6 år. Bor: Villa i centrala Västerås. **Jobb:** Postsorterare, affärsbiträde, croupier, bartender, lokalvårdare, barnskötare, behandlingsassistent. **Utbildning:** Vävlinje, sömnadsutbildning, komvux, högskolan. **Inspira-tion:** Livet. **Favoritdesign:** Varierar.

mer känd under artistnamnet **Chilly White**) gjorde musiken. De egna barnen och deras kompisar stod för rösterna. May-Anitas make, som är ljudtekniker, mixade.

När Tittut hade gjort sex gåtor skickade de in dem till SVT och skrev: "Vi har tjugo klara och fler på gång."

En chef från Barnkanalen ringde:

– Bra. Vi tar trettio!

Det var i november. Gåtorna skulle lämnas i februari.

– Det blev många sena kvällar, men vi hann, säger May-Anita.

Den svåraste delen hittills har varit marknadsföringen. Två medelålders kvinnor som arbetat i dåligt betalda arbetarklassyrken större delen av sina liv har av naturliga skäl inte något exklusivt kontaktnät inom konst- och kultursektorn.

Det leder ibland till situationer som den när länsstyrelsen arrangerade ett stort designseminarium på slottet i Västerås. En rad duktiga västmanländska designers var inbjudna. Men inte Tittut. Arrangörerna hade missat dem.

Eller som när Tittut sålde sina kuddar på Designorget i Stockholm. För att få fortsätta sälja sina varor i butiken krävs det att man kommer upp i en viss försäljningsvolym. Många hantverkare löser det genom att låta vänner och bekanta göra

stödköp. May-Anita och Maria insåg inte det förrän det var för sent.

Men man lär sig av misstagen.

Tittut ringde till länsstyrelsen och krävde att få vara med på seminariet. Och när tjejerna ändå fått vara med på slottet i Västerås tyckte May-Anita att de skulle pröva med Museum of Modern Art i New York.

”Det gäller att leva här och nu”

Just nu ligger Tittut-kudden för fortsatt bedömning hos det berömda museet. Om det blir ett ja kommer de fantasifulla kuddarna från Västerås snart att säljas vid Femte avenyn i New York.

I höst ställer Tittut ut på Formex, en stor inrednings- och textilmässa i Stockholm.

När Maria var i tonåren och umgicks med de andra punkarna i Västerås var det någon som klottrade "Du har inte en chans - ta den!".

Så är det fortfarande.

Men nu är det slutsnackat. Drömmarna från restaurangen är i rullning.

May-Anita fyllde nyligen 46. Maria är 42:

– Vad som än händer kör vi på tills vi fyller åttio. ♦

➤ May-Anita Brevik

Ålder: 46. **Familj:** Sambo **Thomas**, barnen **Axel** 11 år och **Siri** 3 år. **Bor:** Vindsvåning i hyresrätt, centrala Västerås. **Jobb:** Undersköterska, mentalskötare, hemföreståndare, städare finlandsfärjan, sjöman, servitris. **Utbildning:** Vårdskola, konstskola och designlinje högskola. **Inspira-tion:** Livet. **Favoritdesign:** Oj, massor! Senaste tillskottet bland hundratals favoriter är Guggenheim i Bilbao - fräckt, fritt och nytt!